

ONAFHANKELIJKE PROFITVERTONERS (NON-ARTHOUSE)

DIVERSIFIËRING EN HERPROFILERING

Is het Vlaamse vertonerveld heterogeen en divers, dan geldt dit zeker voor de onafhankelijke profitcinema's. In wat volgt bekijken we een groep die we hier non-art-house noemen; in een volgend hoofdstuk wordt de vertoning van art-house in Vlaanderen besproken. In de praktijk vertonen beide groepen ('art-house' en andere) bijna altijd een mix, die in het geval van de 'non-art-house'-exploitant overhelst naar de meer publieks- en familievriendelijke films. Toch vertoont ook deze groep geregeld meer cinefiel werk. Velen hebben art-house op vaste weekavonden; ofwel staan ze zelf in voor de invulling ervan, ofwel werken ze samen met externe partners (filmclubs, cultuurcentra, ...).

In Vlaanderen bestaan binnen deze categorie *monoscreens*, zogenaamde dorps- of wijkbioscopen, en middelgrote tot grote bioscopen. Sluitende definities zijn er niet, noch een hanteerbaar criterium om ze in te schalen – althans niet voor deze veldanalyse. We kunnen niet enkel rekening houden met het aantal zalen, want sommige bioscopen met twee zalen halen tot 1400 bezoekers per week, terwijl andere er geen tweehonderd halen. Er bestaan cinema's met slechts één zaal (bijvoorbeeld Stockel in Brussel) die heel goede resultaten halen en het beter doen dan collega's met drie zalen: ligging, publieksdichtheid en sociaaldemografische kenmerken zijn van groot belang. Sommige vertoners krijgen bijna altijd premièrekopieën (de zogenaamde *first-runcinema's*¹), andere kunnen een film slechts weken of maanden na de nationale release vertonen, met gevolgen voor hun publieksopkomst. Wanneer we het hebben over 'kleinere' vertoners bedoelen we vertoners met een beperkt aantal schermen (maximaal drie), met meestal een eerder bescheiden publieksbereik, en waarvan sommige het moeilijker hebben om premièrekopieën ter beschikking te krijgen. Middelgrote en grote bioscopen hebben vaker meer schermen en halen grotere publieksaantallen en meer premièrekopieën. De categorieën zijn echter niet strak afgelijnd.

De onafhankelijke Vlaamse profitvertoners zijn: Cityscoop in Roeselare (qua profiel eerder met de grotere Siniscoop of Euroscoop te vergelijken, maar Cityscoop is volledig onafhankelijk), Ciné-Aalst (Feestpaleis en Palace), Stockel en Movy Club in Brussel, Rio in De Haan, Capitole in Aalter, Rialto in Oostende, Cinema Koksijde, Studio Geel, Cinema Albert in Dendermonde, Variétés in Lier, Cinéstar in Waregem, Roxy Theatre in Koersel, Beverly in Knokke, Liberty in Brugge, Central in Ninove, Cinema 4 You (het vroegere Cinema Flora) in Burcht, Rubens in Zwijndrecht en Cinema De Keizer in Lichtervelde.²

Van de kleinste onder hen zijn sommigen restanten van een rijk Vlaams vertonerverleden³. Ontstaan tussen de jaren 1930 en 1950 beschikken ze over zalen die aanvankelijk groot en luxueus waren ingericht maar in de loop van de jaren 1970 en 1980 gecompartmenteerd werden tot kleinere zaaltjes. Uitzonderingen hierop, zoals De Keizer in Lichtervelde, worden door velen als waardevol en kwetsbaar erfgoed beschouwd. Ze hebben grotendeels hun originele inrichting en sfeer behouden, wat hen zeldzaam en kostbaar maakt. Hun voortbestaan is echter niet verzekerd: ze hebben het moeilijk publiekscijfers op peil te houden en vinden geen kandidaten om de werking over te nemen van de ouder wordende zaakvoerders.

Veel van deze vertoners zijn familiebedrijven, opgericht door een (groot)vader of (groot)moeder, waarvan de nakomelingen met wisselend succes de zaak draaiende houden. Ze werken met relatief weinig personeel, doorgaans 1,5 tot 4 voltijdse equivalenten, en laten zich tijdens drukke periodes bijstaan door studenten. Ze zijn niet voortdurend open: sommige vertoners openen slechts sporadisch, maar de hoofdmoot opent op weekavonden, en tijdens weekends en vakanties de hele dag. Hun programmering is voor een deel een weerspiegeling van die van de ketens, zij het dat ze naast publieks- en familiefilms een grotere proportie Europese- en wereldfilm vertonen en dat hun ticketprijzen lager liggen.

Net als Kinopolis met KineScola organiseren ook de kleinere vertoners schoolvoorstellingen, maar die maken slechts een beperkt deel van hun werking uit, zeker in vergelijking met cultuurcentra. Het feit dat scholen vaak de voorkeur geven aan cultuurcentra die lagere ticketprijzen kunnen hanteren, is voor sommigen een doorn in het oog: ze beschouwen dit als oneerlijke concurrentie door een gesubsidieerde instelling die aanvullend op een bestaand aanbod hoort te werken. Ze zijn ook bezorgd over mogelijke associaties die kinderen maken met filmvertoning buiten het infrastructureel optimale kader van de bioscoop (bedoeld wordt: 35mm-kopieën die al intensief zijn gebruikt in de premièrereeks, zalen die gebouwd zijn voor podiumkunsten en niet voor film, ...).

De redenering is dat kinderen opgroeien met helder, digitaal beeld: op de televisie, het computerscherm, de smartphone, ... Ze mogen openbare filmvertoning niet associëren met 'schokkende of bekraste beelden', want ze zijn het filmpubliek van morgen. Vanaf pagina 57, met het hoofdstuk over de cultuurcentra, gaan we uitgebreider in op sommige punten van discussie tussen bepaalde bioscopen en cultuurcentra.

Een groot deel van de (middel)grote vertoners slaagt erin om filmkopieën in *first run* te vertonen – voor de kleinere is dat niet het geval. Voor arthousedistributeurs behoren ze allemaal tot het tweede circuit. Ze kijken erg verschillend aan tegen de toekomst. Sommige zijn optimistisch, halen goede cijfers en zetten in op wat hun

kracht uitmaakt: persoonlijk contact met hun publiek, doorgedreven doelgroep- en eventgerichte werking, het aftasten van nieuwe promotiemogelijkheden. Andere zien de toekomst somber in: ze kunnen niet langer al hun zalen openhouden, zien zich gedwongen tot ontslagen en voelen zich niet ondersteund door hun stedelijke overheid die ofwel prestige zoekt met de aanwezigheid van een multiplex, ofwel de profitvertoner als een commerciële concurrent van het cultuurcentrum beschouwt.

Aangezien sommige verdelers – zeker de *studios*, en zeker ten aanzien van deze kleinere exploitanten – de neiging hebben mathematisch en dirigistisch te redeneren wat betreft het uitzetten van filmkopieën bij release van een film (exclusief gebaseerd op gemiddelde bezoekersaantallen per zaal), komen kleinere vertoners wel eens in een vicieuze cirkel terecht, waarbij ze films steeds later krijgen met als gevolg dat hun courant bioscooppubliek gaandeweg wegblijft. Door de structuur van de sector zijn zij voor hun programmering sterk afhankelijk van de strategieën van de filmdistributeurs. Een vaak terugkerende klacht betreft de al dan niet te grote macht van deze verdelers. Sommige *majors* krijgen het verwijt een verdeel-en-heersstrategie te hanteren om de inkomsten uit afname van hun films zo hoog mogelijk te houden.

Onafhankelijke vertoners trachten de moeilijke conjunctuur binnen hun sector op te vangen door diversificatie: filmclubwerking, de programmering van klassiekers en allerlei events, ... en dit met wisselend succes. Die trend naar meer diversificatie zagen we ook duidelijk bij de ketens.

In het huidige systeem van filmverdeling zijn onafhankelijke cinema's eerder beperkt in hun programmeringsvrijheid en uitbrengstrategie. Verdelers stellen eisen wat be-

treft de zaal waarin films vertoond worden, de vertoningsuren, het aantal weken dat een film vertoond wordt, de minimumgarantie of MG⁴ die vertoners dienen te betalen of het huurpercentage dat voor kleinere profitvertoners vaak hoger ligt dan voor preferentiële afnemers. Dergelijke eisen worden problematischer naarmate zowel Kinopolis als kleinere vertoners aangeven dat er dringend geëxperimenteerd moet worden met de uitbrengstrategie, looptijd en vertoningsuren van films – zeker wat de kleinere producties betreft.

Bij sommige vertoners bestaat bitterheid over het Vlaamse cultuursubsidiesysteem. Daarbij wordt gesproken over “een bodemloze put waarin men geld pompt om lege zalen draaiende te houden, en waaraan het zogenaamd cinefiele publiek de voorkeur geeft ten voordele van de plaatselijke bioscoop”. Het feit dat er een publiek bestaat dat blijft kiezen voor het kader van een culturele vertoner, ook al zijn de stoelen er minder comfortabel en zijn beeld en klank niet optimaal, is iets om verder over na te denken. Net zoals de vaststelling dat arthouse in de courante structurele programmering van een profitvertoner moeite heeft om publiek te vinden, terwijl dit publiek op vaste weekavonden wel opdaagt. Blijkbaar spelen andere factoren mee dan de film zelf. Is het de sfeer? De vaste afspraak? De mensen die men verwacht te ontmoeten? Het ‘momentum’? (“Ik kan de film op die avond en dat tijdstip op het grote scherm zien, en anders niet.”) Hebben mensen meer vertrouwen in de filmkeuze van een culturele speler? Helpt die hen om de weg te vinden in het grote film- en vrijetijdsaanbod? Het is belangrijk te weten te komen welke factoren mensen voor een bepaalde vertoner doen kiezen, afgezien van de film zelf. Het kan exploitanten helpen om keuzes te maken voor hun eigen werking en profilering.

Een belangrijke topic van debat bij de kleinere profitvertoners is de digitalisering van hun cinema’s. De meeste exploitanten hebben er intussen op ingezet, een minderheid ziet de financiële inspanning niet haalbaar: vooral de allerkleinste en *second-run*cinema’s. Zij die als eerste de overstap hebben gemaakt, zijn overwegend *first-run*vertoners. Ze halen voldoende publiek om filmkopieën te kunnen huren in de releaseperiode, en het is dus relevant voor hen om in 2K⁵ te investeren. Ze beschouwen ‘digital’ als een manier om zich in hun aanbod van niet-gedigitaliseerde vertoners in de buurt te onderscheiden. Ze zien hun inkomsten stijgen door 3D-vertoningen en ze kunnen meer inzetten op alternatieve content en lucratieve B2B-events: seminaries, voordrachten, vipavonden in combinatie met digitale filmvoorstellingen, buffets, recepties, gastsprekers enz. Ze kunnen zelf *reclamereels* aanmaken en akkoorden afsluiten met omliggende handelszaken voor aangepaste reclamespotjes⁶.

Sommige vertoners lieten zich overtuigen door digitale cinema omwille van de beeldkwaliteit zelf, eerder dan de extra programmeringsmogelijkheden: digitale kopieën raken immers niet bekrast. Wanneer ze een film niet op een 2K-kopie kunnen krijgen, geven deze exploitanten soms de voorkeur aan een BluRay boven een te intensief gebruikte 35mm kopie.

Het discours over 2K of andere digitale formaten heeft ook een ideologische dimensie. Sommigen verwerpen dvd-projectie omwille van de beeldkwaliteit: in hun ogen getuigen openbare *screenings* met dvd-projectie van een gebrek aan respect voor film als beeldkunst. Anderen vinden het belangrijker om het cultureel aanbod zo divers en

optimaal gespreid mogelijk te houden, en vinden projectiekwiteit hieraan ondergeschikt. BluRay, mits geprojecteerd door een goede projector, wordt over het algemeen erkend als hoogkwalitatief van beeldkwaliteit: vergelijkbaar met zK qua resolutie, licht verschillend qua licht- en kleurcontrasten.

zK is geen strikt noodzakelijke voorwaarde voor alternatieve content. Waar Kinopolis stadionconcerten van grote metalbands toont⁷, experimenteren kleine onafhankelijken met gelijkaardige events op kleinere schaal. Of publieksgroepen uit de buurt – verenigingen, jongeren, ... – gebruiken de cinema om hun dvd's, BluRay of andere formaten te projecteren. Steeds vaker maken onlinecommunities zelf audiovisuele content aan en plaatsen die online. Zo hebben fans van de bekende Amerikaanse band Nine Inch Nails (NIN) een videocompilatie gemaakt (*Another Version of the Truth: the Gift*), die de band gratis ter beschikking stelde aan iedereen die hem wilde vertonen. Op de indrukwekkende vertoningslijst⁸ van de film staat ook Roxy Theatre in Koersel. De vertoning werd georganiseerd door NIN-fans en er kwamen mensen uit heel het land en van over de grens op af. De video werd op dvd vertoond. Heel lucratief was de avond niet (opbrengsten werden gedeeld met de organiserende jongeren), imago-versterkend des te meer. Beide vertonertypes – ketens en kleine profitvertoners – komen hierbij amper in elkaars vaarwater. Het zijn volledig verschillende evenementen wat sfeer, doelpubliek, omkadering en ticketprijzen betreft.

Onafhankelijke profitvertoners benadrukken het grote belang van extra events naast hun dagdagelijkse filmprogrammering: ze hebben allemaal eigen succesvolle varianten op *ladies' nights*, seniorenmiddagen met koffie en gebak, verjaardagsfeestjes, zondagen voor kinderen, de wekelijkse 'betere film' op maandag- of dinsdagavond, avant-premières, vertoningen voorafgegaan door een interview met de regisseur in Cannes, inleidingen en nabesprekingen, de Week van de Franse film, ... Sommige van die events kunnen worden aangeboden aan gereduceerde prijzen, vergelijkbaar met de courante ticketprijzen in cultuurcentra.

Voorale kleinere en middelgrote vertoners hoor je vaak spreken over 'een film een kans geven'. In gesprekken met kleinere, onafhankelijke vertoners hoorden we opvallend vaak argumenten en redeneringen die vanuit een film vertrokken, niet vanuit zijn winstgevend karakter op korte termijn. "Die complexen (...) gaan op een andere manier met films om. Wat ze niet in nationale première krijgen moeten ze daarna, na vijf weken, ook niet meer hebben. Ik wel, ik vind dat je een film een kans moet geven." Of: "Als ik een moeilijkere film in mijn programma heb gestoken en hij heeft het niet goed gedaan, dan moet mijn filmclub die ook niet meer hebben. Dat is dan van mijn kant geen goede keuze geweest, en heel jammer voor die film want die heeft dan geen kans gehad." Grotere vertoners moeten vanuit een veel pragmatische en zakelijkere invalshoek werken: "Elke Vlaamse film die reclame krijgt in de media draaien we. Is het een kleine film die weinig vermelding krijgt, dan niet." Of ook, wanneer het over arthouse gaat: "Je probeert die klanten hier te houden door die film te draaien ook al weet je dat hij een slechte recette gaat doen. Dus al te veel kan je er zo niet draaien, en je kiest er enkel de toplaag uit."

Het zijn ook vooral de kleinere vertoners die voor moeilijkere films experimenteren met alternatieve looptijden: niet dagelijks drie maal gedurende een vast aantal weken,

maar bijvoorbeeld een avond per week gedurende langere tijd. Men is ervan overtuigd dat dit bepaalde films op termijn “het publiek kan opleveren dat de film verdient”. Slechts enkele distributeurs staan hier al echt voor open. Voor studiocontent is die manier van werken minder relevant (publiek komt op blockbusters af door een steeds korter durende *buzz* die errond wordt gecreëerd), en sommige verdelers vinden de kost niet te verantwoorden: een kopie kost een belangrijke som geld, en die dan over een langere periode bij een vertoner te laten en slechts af en toe te draaien schrikt hen af. Die redenering vertrekt uit de schaarste-gebaseerde logica van de 35mm-kopie die op een beperkt aantal filmrollen uitkomt. In een digitale context houdt het argument geen stand. Met name kleinere films die op alle vertoningsuren geprogrammeerd staan, draaien bovendien vaak voor zo goed als lege zalen, halen daardoor slechte cijfers en moeten na een week terug van het programma worden gehaald, terwijl vertoners ervoor pleiten om die films enkel te vertonen op de momenten dat ze er publiek voor verwachten (weekavonden voor arthouse, zondagmiddagen voor kinderfilms enz.). Hier is nood aan ruimte voor experiment, gedeelde berekende risico's en overleg.

Wat opvalt bij kleinere filmvertoners is hun oog voor detail. Niettegenstaande sterk uiteenlopende meningen over “pauze of niet”, “eten en drinken in de zaal of niet”, “drank in glazen flesjes of niet”, “popcorn toegelaten of niet” enz. hebben ze er wel allemaal over nagedacht, nemen ze een standpunt in, trachten ze aan te voelen wat hun publiek wel en niet apprecieert, en gaan ze doelgroepspecifiek te werk. Britse cinema's worden wat dat betreft zowel door Kinopolis als door kleine vertoners als voorbeeld genoemd. De Britse Vue-keten heeft avonden enkel voor tieners (Teen Screen), en een Vlaamse vertoner denkt na over avonden waar enkel tieners binnen mogen, aan een gereduceerde prijs, en met snacks die hij anders niet duldt. Omgekeerd heeft het Londense Electric Cinema iets duurder voorstellingen die voorbehouden zijn voor volwassenen. Maar evengoed zijn er speciale vertoningen voor mama's met kinderen – iets waar ook in Vlaanderen mee wordt geëxperimenteerd⁹. Voor senioren wordt nagedacht over minder luide vertoningen. Cinema 4 You noemt zichzelf een heuse service cinema, met twin seats en afstandsbedieningen waarmee het publiek vanuit zijn zitje een drankje kan bestellen. Het was de eerste cinema in Vlaanderen die met viparrangementen startte en het investeerde onlangs in een tweede zaal voor films in 'meer-dan-3D'¹⁰. Men is dus sterk bezig met beleving, iets wat we ook terugzagen in de missie van Kinopolis.

Deze benaderingswijze (persoonlijk, bereikbaar, flexibel, meer dan louter filmprojectie, ...) kan slechts tot op een zekere schaal op profitbasis worden aangehouden. Ketens moeten noodgedwongen lijnen uitzetten voor verschillende complexen tegelijkertijd, en zelfs een grote onafhankelijke exploitant als Cityscoop met zeven zalen geeft aan té sterk af te hangen van 'de massa', de publiekscijfers, om te kunnen inzetten op een echt kwalitatieve band met zijn publiek. Hetgeen het oplevert is de investering niet waard.

De kleine schaal van bepaalde vertoners is in het huidige systeem van filmbedeling op basis van korte termijn-publieksopkomst dus een moeilijk gegeven. Kleine zalen hebben ook duidelijke beperkingen wat inkomsten per vertoning betreft. Toch betekenen hun kenmerken – opnieuw: kleinschaligheid, direct contact met hun publiek, flexibiliteit – een sterkte in het licht van de trends in het cinemalandschap.

In elk geval heeft dit soort bioscopen van nature een lokale uitstraling. Ze moeten het hebben van de kennis van en de band met hun plaatselijke publiek. Hun verhalen over de sector – positief en negatief – betreffen meestal ook enkel de omgang met andere vertoners in de buurt en met filmverdelers. Sommige gaan over tot samenwerking met het gesubsidieerde circuit (Roxy Theatre, Utopolis en Filmfestival Open Doek, Kinopolis en de festivals Docville, Filmfestival Oostende en het Internationaal Filmfestival van Vlaanderen - Gent, het festival Razor Reel en cinema Liberty in Brugge, Euroscop en stedelijke cultuurdiensten, ...), bij andere stranden aftastende gesprekken met cultuurcentra over mogelijke samenwerking op wederzijds onbegrip of radicaal tegengestelde visies op aanpak, prijszetting en kader, ... Men raakt het niet eens over wie het meest recht heeft op een arthouse-aanbod (argumenten variëren tussen wie er eerst was, waartoe een cultuurcentrum zich moet beperken in het aanvullend werken op het marktaanbod, of het fair is dat een gesubsidieerde instelling programmeert in het weekend en in vakantieperiodes die zo belangrijk zijn voor het inkomen van een cinema-exploitant, en welk kader en prijsbeleid de arthouse-adept zoekt). In het slechtste geval wordt gewoon niet gesproken en moet het stadsbeleid knopen trachten te ontwarren.

Onafhankelijke profitvertoners (non-arthouse) in Vlaanderen en Brussel

Stad	Naam	Aantal zalen	Aantal plaatsen
Aalst	Ciné Aalst	7	1321
Aalter	Cinema Capitole	1	364
Brugge	Cine Liberty	1	328
Brussel	Cinéma Le Stockel	1	396
Brussel	Movy Club	in restauratie	in restauratie
Burcht	Service Cinema 4 You	1 (wordt 2)	83 (+14)
De Haan	Cinema Rio	1	153
Geel	Studio Filmtheaters	4	1333
Geraardsbergen	Cinema Focus	4	719
Knokke-Heist	Beverly Screens	4	694
Koersel	The Roxy Theatre	3	437
Koksijde	Studio Koksijde	6	1258
Lichtervelde	Cinema De Keizer	1	350
Lier	Cinema Variétés	2	487
Ninove	Cinema Central Ninove	2	177
Oostende	Ciné Rialto	6	1192
Roeselare	Cityscop	7	1214
Waregem	Cinéstar	3	546
Zwijndrecht	Studio Rubens	1	143
TOTAAL		56	11182

Adressen

Ciné Aalst

Bert Van Hoorickstraat 4
9300 Aalst
T: +32 (0)53 21 40 48

Cinema Capitole

Stationsstraat 149/151
9880 Aalter
T: +32 (0)9 336 76 17

Cine Liberty

Kuipersstraat 23
8000 Brugge
T: +32 (0)50 33 20 11

Cinéma le Stockel

Avenue de Hinnisdael 17
1150 Sint-Pieters-Woluwe
T: +32 (0)2 779 10 79

Movy Club

Monnikenstraat 21
1190 Vorst
T: +32 (0)2 537 69 54

Service Cinema 4 You

Heirbaan 31
2070 Burcht
T: +32 (0)3 722 01 15 /
M: +32 (0)475 67 50 44

Cinema Rio

Monicastraat 11
8420 De Haan
T: +32 (0)59 23 61 96

Studio Filmtheaters

Werft
2440 Geel
T: +32 (0)14 58 74 07

Cinema Focus

Zonnebloemstraat 9
9500 Geraardsbergen
T: +32 (0)54 42 17 16

Beverly Screens

Kongostraat 2
8300 Knokke
T: +32 (0)50 62 06 20

The Roxy Theatre

Pieter Vanhoudtstraat 39
3582 Koersel
T: +32 (0)11 22 10 03

Cinema Koksijde

Ter Duinenlaan 51
8670 Koksijde
T: +32 (0)58 51 47 00

Cinema De Keizer

Neerstraat 11
8810 Lichtervelde
T: +32 (0)51 72 22 24

Cinema Variétés

Antwerpsestraat 48
2500 Lier
T: +32 (0)3 480 01 03

Cinema Central Ninove

Lavendelstraat 25
9400 Ninove
T: +32 (0)54 33 10 96

Ciné Rialto

Langestraat 39
8400 Oostende
T: +32 (0)59 70 61 58

Cityscoop

Gasstraat 15
8800 Roeselare
T: +32 (0)51 20 97 20

Cinéstar

Gemeenteplein 8
8790 Waregem
T: +32 (0)56 61 45 22

Studio Rubens

Statiestraat s86
2070 Zwijndrecht
T: +32 (0)3 254 10 21

- 1 *First of second run* (het eerste of tweede vertonercircuit) verwijst naar het moment binnen de bioscoopcarrière van een film dat een vertoner de hand kan leggen op een kopie voor vertoning ervan. Met name voor studiofilms (blockbusters) is het belangrijk voor bioscopen dat ze die heel snel na de release, en liefst in première, kunnen vertonen. Distributeurs beslissen bij de opmaak van hun uitbrengstrategie, en later op basis van publiekscijfers, welke vertoner wanneer in aanmerking komt voor een kopie.
- 2 Cinema Nova in Nijlen staat momenteel te koop (maart 2011). Een definitieve sluiting is nakend. Initiatieven om de bioscoop opnieuw te openen zijn nog aan de gang.
- 3 Ook Cinema Walburg in Hamont-Achel, nu een gemeenschapscentrum, kan men hierbij rekenen.
- 4 De minimumgarantie is een forfaitaire som die betaald moet worden door de vertoner, onafhankelijk van het publiek dat een film haalt.
- 5 2K is de standaard-beeldresolutie die de Amerikaanse *filmstudios* als standaard voor digitale cinema naar voor schuiven; hiermee onderscheiden ze zich van het volgens hen inferieure en piraterijgevoelige geheel van e-cinema-technieken: 1.4K-1.9K, HD-projectie, BluRay of DVD-projectie,... Meer info in OVERBERGH, A., *Digitale Cinema: veranderingen, kansen en uitdagingen voor de bioscoop- en distributiesector*, Gent: BAM, 2009.
- 6 Het Nederlandse Cinefox is zich aan het specialiseren in het zoeken en afsluiten van dergelijke deals tussen vertoners en omliggende zaken. Screenvision, dat al jaren de reclame op het grote scherm voor grote merken verzorgt, heeft het al enige tijd moeilijk. Er is sprake van een overname door Kinopolis (niet bevestigd).
- 7 In 2010 vertoonde Kinopolis onder de noemer Metalopolis metal-optredens en live shows van de zogenaamde Big Four: Metallica, Slayer, Megadeth en Anthrax. In april 2011 wordt het afscheidsconcert van Faithless vanuit Londen live naar Kinopolis doorgeseind.
- 8 *Screenings* in: Canada, Frankrijk, VS, VK, Rusland, Tsjechië, Ierland ... en Koersel (België). <<http://thisoneisonus.org/node/34>>
- 9 De Mama Matinees van Buda ('gewone' films waar ook huilende of kraaiende baby's welkom zijn), de Baby Matinee van Courtisane in Sphinx ('avant-garde voor kids') en voorstellingen voor de allerkleinsten binnen het Europees Jeugdfilmfestival van Vlaanderen.
- 10 Bedoeling is om films speciaal voor de cinema te laten maken, waarbij het publiek geuren, beweging, regen, warmte en koude, e.d. ervaart tijdens het film kijken.